

Postanowienie nr 23/II/18
Komisarza Wyborczego w Kaliszu II
z dnia 17 sierpnia 2018 r.

w sprawie podziału powiatu ostrowskiego na okręgi wyborcze, ustalenia ich granic i numerów oraz liczby radnych wybieranych w każdym okręgu wyborczym

Na podstawie art. 17 § 2 i art. 167 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy /Dz. U. z 2018 r. poz. 754 ze zm./ Komisarz Wyborczy w Kaliszu II postanawia, co następuje:

1. stwierdzić niewykonanie przez Radę Powiatu Ostrowskiego w terminie, w sposób zgodny z prawem, podziału powiatu ostrowskiego na okręgi wyborcze, ustalenia ich granic i numerów oraz liczby radnych wybieranych w każdym okręgu wyborczym;
2. dokonać podziału powiatu ostrowskiego na okręgi wyborcze, ustalić ich granice i numery oraz liczbę radnych wybieranych w każdym okręgu wyborczym, w sposób określony w załączniku do niniejszego postanowienia.

Postanowienie podlega przekazaniu Państwowej Komisji Wyborczej, Wojewodzie Wielkopolskiemu, Radzie Powiatu Ostrowskiego oraz radom gmin i miast położonym na obszarze powiatu ostrowskiego.

Postanowienie wchodzi w życie z dniem podpisania i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego oraz podaniu do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty na obszarze powiatu ostrowskiego.

Adam Plichta

Załącznik do postanowienia Nr 23/II/18
Komisarza Wyborczego w Kaliszu II
z dnia 17 sierpnia 2018 r.

Podział powiatu ostrowskiego na okręgi wyborcze, ich granice i numery oraz liczba radnych wybieranych w każdym okręgu wyborczym

Numer okręgu wyborczego	Granice okręgu wyborczego	Liczba wybieranych radnych
1	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski Osiedla: Śródmieście, Wenecja, Krępa, Pruślin	4
2	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski Osiedla: Kamienice Stare, Zacisze - Zębców, Odolanowskie, Nowe Parcele, Parcele Zacharzewskie	4
3	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski Osiedla: Jana Pawła II, Powstańców Wielkopolskich	4
4	Gmina i Miasto Nowe Skalmierzyce	3
5	Gmina i Miasto Raszków Gmina Ostrów Wielkopolski	5
6	Gmina i Miasto Odolanów Gmina Przygodzice Gmina Sośnie Gmina Sierszewice	7

Uzasadnienie

do postanowienia nr 23/II/18 Komisarza Wyborczego w Kaliszu II z dnia 17 sierpnia 2018 r.

W dniu 13 kwietnia 2018 r. w piśmie znak: DKL-0713-54/18 skierowanym przez Delegaturę Krajowego Biura Wyborczego w Kaliszu do Przewodniczącego Rady Powiatu Ostrowskiego oraz Starosty Ostrowskiego wskazano, że dotychczasowy podział powiatu ostrowskiego na okręgi wyborcze do Rady Powiatu Ostrowskiego narusza granice okręgów wyborczych w wyborach do Rady Miejskiej Ostrowa Wielkopolskiego, utworzonych uchwałą nr XLVI/551/2018 z dnia 28 marca 2018 r. w sprawie podziału Miasta Ostrowa Wielkopolskiego na okręgi wyborcze, ustalenia ich granic i numerów oraz liczby radnych wybieranych w każdym okręgu wyborczym /Dz. Urz. Woj. Wielk. poz. 3232/.

Zgodnie z art. 454 § 5 Kodeksu wyborczego w przypadku konieczności utworzenia na obszarze gminy dwóch (lub więcej) okręgów wyborczych w wyborach do rady powiatu należy uwzględnić podział danej gminy na okręgi wyborcze w wyborach do rady gminy. W przypadku gdy dotychczasowy podział na okręgi wyborcze w wyborach do rady powiatu narusza granice okręgów wyborczych w wyborach do rady gminy, musi on zostać zmieniony.

Zgodnie z wyjaśnieniem Państwowej Komisji Wyborczej znak: ZPOW-703-116/02, uwzględnienie podziału gminy na okręgi wyborcze przy tworzeniu okręgów wyborczych dla wyborów do rady powiatu polega na takim ukształtowaniu granic tych okręgów, by obejmowały one po jednym lub po kilka okręgów utworzonych dla wyborów rady gminy oraz by nie było przypadków podzielenia obszaru okręgu dla wyborów do rady gminy między dwa lub więcej okręgów dla wyborów do rady powiatu. Postępowanie odmienne od opisanego jest naruszeniem prawa.

Jednocześnie w dniu 7 maja 2018 r. pismem znak: DKL-0713-63/18 skierowanym przez Delegaturę Krajowego Biura Wyborczego do Przewodniczącego Rady Powiatu Ostrowskiego oraz Starosty Ostrowskiego wskazano, że ponownie dokonano analizy dotychczasowego podziału powiatu ostrowskiego na okręgi w związku z wyjaśnieniami Państwowej Komisji Wyborczej znak: ZPOW-521-28/18 z dnia 27 kwietnia 2018 r. Państwowa Komisja Wyborcza wskazała, że niewystarczające jest poprzestanie na sprawdzeniu, czy liczba mandatów wynikająca z normy przedstawicielstwa w poszczególnych okręgach wyborczych jest prawidłowa. Należy bowiem również sprawdzić, czy któraś z gmin połączonych we wspólnym okręgu wyborczym nie osiągnęła normy przedstawicielstwa co najmniej 2,5, czyli prawa do samodzielnego stanowienia okręgu wyborczego. Dodać należy, że Państwowa Komisja Wyborcza jest stałym najwyższym organem wyborczym właściwym w sprawach przeprowadzania wyborów i referendum, a podstawowym jej zadaniem ustawowym jest sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem prawa wyborczego.

W rezultacie poczynionej analizy stwierdzono, że Gmina i Miasto Nowe Skalmierzyce /2,601/, stanowiąca razem z Gminą Sieroszewice /1,656/ okręg wyborczy nr 4, Gmina Ostrów Wielkopolski

/3,212/, stanowiąca razem z Gminą Raszków /2,0001/ okręg wyborczy nr 5 oraz Gmina i Miasto Odolanów /2,5001/, stanowiąca razem z Gminą Przygodzice /2,042/ i Gminą Sośnie /1,1207/ okręg wyborczy nr 6, mogą samodzielnie stanowić okręgi wyborcze. Przypomnieć również należy, że zgodnie z art. 454 § 3 Kodeksu wyborczego, w celu tworzenia okręgów możliwe jest łączenie gmin tylko w przypadku, gdy liczba radnych przypadająca na którąkolwiek z gmin, wynikająca z normy przedstawicielstwa dla okręgów, wynosiłaby mniej niż 3.

W związku z tym dotychczasowy podział powiatu ostrowskiego na okręgi wyborcze również w tym zakresie stał się niezgodny z przepisami Kodeksu wyborczego, co potwierdzają wyżej wskazane wyjaśnienia Państwowej Komisji Wyborczej. Gmina i Miasto Nowe Skalmierzyce, Gmina i Miasto Odolanów oraz Gmina Ostrów Wielkopolski, które dotychczas nie mogły samodzielnie stanowić okręgu wyborczego w wyniku zwiększenia liczby mieszkańców oraz zmniejszenia liczby mandatów w wyborach do Rady Powiatu Ostrowskiego z 29 do 27 uzyskały możliwość stanowienia samodzielnego okręgu wyborczego.

Z uwagi na zasadę stałości podziału na okręgi wyborcze, Komisarz Wyborczy w Kaliszu II dokonał analizy możliwości zmiany podziału powiatu ostrowskiego na okręgi wyborcze tylko w zakresie uwzględniającym podział Miasta Ostrowa Wielkopolskiego ustalonym uchwałą nr XLVI/551/2018 z dnia 28 marca 2018 r. w sprawie podziału Miasta Ostrowa Wielkopolskiego na okręgi wyborcze, ustalenia ich granic i numerów oraz liczby radnych wybieranych w każdym okręgu wyborczym oraz w takim zakresie, aby Gmina i Miasto Nowe Skalmierzyce, Gmina i Miasto Odolanów oraz Gmina Ostrów Wielkopolski mogły stanowić samodzielnie okręg wyborczy. Układ przestrzenny powiatu ostrowskiego jest tego rodzaju, że Gmina Ostrów Wielkopolski sąsiaduje z Gminą i Miastem Raszków, niemogącą samodzielnie stanowić okręgu wyborczego, która nie może być połączona z inną jednostką niesamodzielną. Zatem nie ma możliwości dokonania takich zmian w podziale na okręgi wyborcze, aby Gmina Ostrów Wielkopolski stanowiła samodzielnie okręg wyborczy. Dalsza analiza zmian podziału powiatu ostrowskiego na okręgi wyborcze dotycząca stanowienia przez Gminę i Miasto Nowe Skalmierzyce oraz Gminę i Miasto Odolanów samodzielnymi okręgami powoduje powstanie mandatu nadwyżkowego, który zgodnie z art. 419 § 2 pkt 2 Kodeksu wyborczego, należy odjąć w tym okręgu wyborczym, w którym norma przedstawicielstwa jest najmniejsza, czyli w potencjalnie możliwym okręgu wyborczym obejmującym Gminę i Miasto Odolanów. W takiej sytuacji tylko Gmina i Miasto Nowe Skalmierzyce może samodzielnie stanowić okręg wyborczy. Zgodnie z ww. wyjaśnieniami Państwowej Komisji Wyborczej zmiany w podziale na okręgi wyborcze powinny być dokonywane w jak najmniejszym zakresie, wyłącznie takim jaki jest potrzebny do dostosowania podziału na okręgi wyborcze do stanu zgodnego z przepisami Kodeksu wyborczego. Analizowany wyżej podział powiatu ostrowskiego na okręgi wyborcze przedstawia poniższa tabela.

Propozycja podziału

Powiat Ostrowski – 27 mandatów

Liczba mieszkańców w okręgu wg stanu na dzień 31.12.2017 r. – **159133**

Jednolita norma przedstawicielstwa: **5893,81**

Numer okręgu wyborczego	Opis granic	Liczba mieszkańców w okręgu wg stanu na dzień 31.12.2017 r.	Wyliczenie liczby mandatów dla okręgu	Liczba wybieranych radnych	Norma przedst. w okręgu	Zarządzenie Wojewody Wielkopolskiego o Nr 56/18 z dnia 28 lutego 2018 r.
1	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski Osiedla: Śródmieście, Wenecja, Krępa, Pruślin	25448	4,3178	4	6362	
2	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski Osiedla: Kamienice Stare, Zacisze - Zębców, Odolanowskie, Nowe Parcele, Parcele Zacharzewskie	23571	3,9993	4	5893	
3	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski Osiedla: Jana Pawła II, Powstańców Wielkopolskich	20930	3,5512	4	5233	
4	Gmina i Miasto Nowe Skalmierzyce	15330	2,601	3	5110	
5	Gmina i Miasto Raszków Gmina Ostrów Wielkopolski	30719	5,2121	5	6144	
6	Gmina i Miasto Odolanów	14735	2,5001	3	4912	
7	Gmina Przygodzice Gmina Sośnie Gmina Sierszewice	28400	4,8186	5	5680	
				28		27

W dniu 23 maja 2018 r. Starosta Ostrowski przedstawił Komisarzowi Wyborczemu w Kaliszu II

projekt uchwały Rady Powiatu Ostrowskiego w sprawie podziału powiatu ostrowskiego na okręgi wyborcze, ustalenia ich granic i numerów oraz liczby radnych wybieranych w okręgach wyborczych, uwzględniający podział Miasta Ostrowa Wielkopolskiego na okręgi wyborcze ustalony uchwałą nr XLVI/551/2018 z dnia 28 marca 2018 r. w sprawie podziału Miasta Ostrowa Wielkopolskiego na okręgi wyborcze, ustalenia ich granic i numerów oraz liczby radnych wybieranych w każdym okręgu wyborczym. Zgodnie z tym projektem, Gmina i Miasto Nowe Skalmierzyce samodzielnie stanowiła okręg wyborczy nr 4, natomiast Gmina Ostrów Wielkopolski oraz Gmina i Miasto Odolanów nie stanowiła samodzielnie okręgu wyborczego ze względu na układ przestrzenny powiatu ostrowskiego. Projekt ten został pozytywnie zaopiniowany przez Komisarza Wyborczego w Kaliszu II. W dniu 26 czerwca 2018 r. Starosta Ostrowski przekazał do Komisarza Wyborczego w Kaliszu II kolejny projekt uchwały Rady Powiatu Ostrowskiego w sprawie podziału powiatu ostrowskiego na okręgi wyborcze, ustalenia ich granic i numerów oraz liczby radnych wybieranych w każdym okręgu wyborczym, który uwzględniał tylko konieczność zmiany podziału powiatu ostrowskiego na okręgi wyborcze wynikającą z nowego podziału Miasta Ostrowa Wielkopolskiego na okręgi wyborcze, pomijając zmiany w związku z aktualizacją zdolności wyżej wymienionych gmin do utworzenia samodzielnych okręgów wyborczych. Projekt ten negatywnie został zaopiniowany przez Komisarza Wyborczego w Kaliszu II. W dniu 16 sierpnia 2018 r. odbyła się sesja Rady Powiatu Ostrowskiego, na której nie podjęto uchwały w przedmiotowej sprawie.

W dniu 16 sierpnia 2018 r. Rada Powiatu Ostrowskiego przekazała apel podjęty na XLIV sesji w sprawie projektu podziału Powiatu Ostrowskiego na okręgi wyborcze, ustalenia ich granic i numerów oraz liczby radnych wybieranych w każdym okręgu wyborczym, w którym wskazano, że dotychczas obowiązujący podział powiatu ostrowskiego na okręgi wyborcze jest najbardziej zgodny z oczekiwaniami mieszkańców oraz względami terytorialnymi, a także względami komunikacyjnymi gmin Nowe Skalmierzyce i Sieroszewice. Ponadto wskazano, że Rady Gminy i Rady Miast i Gmin /Odolanów, Sieroszewice, Przygodzice, Sośnie/ negatywnie zaopiniowały projekt uchwały, w którym to ww. rady zostały połączone w jeden okręg wyborczy.

Komisarz Wyborczy w Kaliszu II odnosząc się do apelu Rady Powiatu Ostrowskiego wskazuje, że wymienione argumenty odnoszące się do „układu przestrzennego, administracyjno-społecznego”, „przywiązania mieszkańców do dotychczasowego podziału” nie znajdują swoich odpowiedników w przepisach Kodeksu wyborczego i nie mogą być uwzględnione w sytuacji, gdy miałyby to prowadzić do dokonania podziału powiatu ostrowskiego na okręgi wyborcze w sposób sprzeczny z przepisami prawa wyborczego.

Ponadto Komisarz Wyborczy w Kaliszu II wskazuje również, że hipotetyczny podział powiatu ostrowskiego w ten sposób, aby utworzyć okręg wyborczy obejmujący Gminę i Miasto Raszków, Gminę Ostrów Wielkopolski i Gminę Sieroszewice nie odpowiadałby prawu. Zasadą jest bowiem, że gminy niezdolne do utworzenia samodzielnego okręgu wyborczego powinny być połączone w jednym

okręgu wyborczym tak, aby w możliwie największym stopniu zrealizować zasadę wynikającą z przywołanego już art. 454 § 2 Kodeksu wyborczego. Połączenie niesamodzielnej Gminy Raszków z Gminą Ostrów Wielkopolski, która potencjalnie zdolna byłaby do utworzenia samodzielnego okręgu, wynika z braku wspólnej granicy tej gminy z innymi niesamodzielnymi gminami. Ponadto, w poprzednio obowiązującym podziale powiatu ostrowskiego na okręgi wyborczego występował okręg wyborczy składający się z Gminy i Miasta Raszków oraz Gminy Ostrów Wielkopolski, modyfikacja tego stanu byłaby zatem odstępstwem od zasady dokonywania zmian jedynie w jak najmniejszym stopniu, w celu maksymalnej realizacji zasady stałości podziału na okręgi. I wreszcie, hipotetyczny okręg wyborczy obejmujący Gminę i Miasto Raszków, Gminę Ostrów Wielkopolski oraz Gminę Sieroszewice, skutkowałby utworzeniem okręgu z 7 mandatami /6,8681/ i powstanie mandatu nadwyżkowego, który zgodnie z art. 419 § 2 pkt 2 Kodeksu wyborczego w zw. z art. 450 Kodeksu wyborczego należałoby odjąć w tym okręgu wyborczym, w którym norma przedstawicielstwa jest najmniejsza, czyli w proponowanym okręgu wyborczym obejmującym Gminę i Miasto Nowe Skalmierzyce. Stan ten prowadziłby do konieczności połączenia Gminy i Miasta Nowe Skalmierzyce z inną Gminą (Gminami). Skoro jednak istnieje możliwość takiego podziału, by Gmina i Miasto Nowe Skalmierzyce stanowiła samodzielny okręg wyborczy, wariant inny byłby niezgodny z przepisami prawa wyborczego. Podstawowym zadaniem Komisarza Wyborczego jest przy tym sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem prawa wyborczego w zakresie swojej właściwości terytorialnej.

Zgodnie z art. 421 § 1 w zw. z art. 450 Kodeksu wyborczego, zmiany granic okręgów wyborczych mogą być dokonywane najpóźniej na 3 miesiące przed upływem kadencji w zakresie niezbędnym do doprowadzenia podziału na okręgi wyborcze do stanu zgodnego z przepisami Kodeksu wyborczego.

W związku z tym Komisarz Wyborczy w Kaliszu II postanawia dokonać w trybie art. 17 § 2 Kodeksu wyborczego, w związku z wytycznymi Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 16 sierpnia 2018 r. znak: ZPOW-521-44/18, podziału powiatu ostrowskiego na okręgi wyborcze, ustalić ich granice i numery oraz liczbę radnych wybieranych w okręgach wyborczych, w sposób określony w załączniku do niniejszego postanowienia i powiadomić o tym fakcie Państwową Komisję Wyborczą. Wyjaśnić należy, że brak jest podstaw prawnych, by postanowieniem Komisarza Wyborczego wydłużać ustawowy termin na wykonanie zadania podziału na okręgi wyborcze i wyznaczać dodatkowy czas na podjęcie stosownej uchwały. Taka interpretacja przepisów Kodeksu wyborczego jest celowościowo uzasadniona również ściśle zdeterminowanymi terminami na dokonanie kolejnych czynności w okresie po zarządzonych wyborach samorządowych.

Biorąc powyższe pod uwagę postanowiono, jak na wstępie.